

КАФЕДРА КАМЕРНОГО АНСАМБЛЮ

СИЛАБУС

з дисципліни «КВАРТЕТНИЙ КЛАС / ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I-IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1–8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	8
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	128
Освітньо-професійна програма	Оркестрова майстерність	Лекції	-
		Практичні	128
		Індивідуальні	–
		Самостійна робота	112
Статус	Обов'язкова	Семестровий контроль	Залік: 1 Екзамени: 2,3,4,5,6,7,8

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Купріяненко Емма Борисівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Kupriianenko.pdf
E-mail	num.chamberensemble@gmail.com

ПІБ, посада	Кучеренко Станіслав Ігорович, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Kucherenko.pdf
E-mail	num.chamberensemble@gmail.com

ПІБ, посада	Сидоренко Ольга Юріївна, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Sydorenko.pdf
E-mail	num.chamberensemble@gmail.com

ПІБ, посада	Удовиченко Микола Миколайович, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Udovichenko.pdf
E-mail	num.chamberensemble@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми «Оркестрова майстерність». Силабус визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття навичок квартетної гри / гри в інструментальному ансамблі у здобувачів-струнників (скрипалів, альтистів, віолончелістів); осягнення особливостей жанру різних епох та стилів; виховання художнього смаку та творчого підходу до вирішення завдань у спільному музикуванні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- теоретичні відомості щодо історії виникнення, еволюції жанру;
- закономірності будови циклу відповідної музичної епохи;
- специфіку гри в струнному квартеті, а саме – місце та функції кожної партії в межах партитури з урахуванням стилю виконуваного твору;
- особливості інтерпретації музичного матеріалу певної епохи та стилю композитора;
- характеристики існуючих виконавських традицій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти:**

- користуватися комплексом виконавських виразових засобів згідно з завданнями, які ставить перед здобувачем твір певної історичної епохи;
- орієнтуватися у композиторських стилях та відповідних виконавських традиціях;
- аналізувати музичний текст, виокремлювати головний та другорядний за функціями матеріал, визначати структуру твору з усіма ключовими етапами драматургічного розвитку.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей:**

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальних (фахових) компетентностей:

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

програмних результатів навчання:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати

його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

I курс

Заліковий модуль 1.

Змістовий модуль 1. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю доби бароко або класицизму.

Змістовий модуль 2. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю доби бароко або класицизму.

Заліковий модуль 2.

Змістовий модуль 3. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю доби бароко або класицизму.

Змістовий модуль 4. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю доби бароко або класицизму.

II курс

Заліковий модуль 3.

Змістовий модуль 5. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю епохи раннього романтизму.

Змістовий модуль 6. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю епохи раннього романтизму.

Заліковий модуль 4.

Змістовий модуль 7. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю епохи раннього романтизму.

Змістовий модуль 8. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю епохи раннього романтизму.

III курс

Заліковий модуль 5.

Змістовий модуль 9. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю композитора-романтика.

Змістовий модуль 10. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю композитора-романтика.

Заліковий модуль 6.

Змістовий модуль 11. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального

ансамблю композитора-романтика.

Змістовий модуль 12. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю композитора-романтика.

IV курс

Заліковий модуль 7.

Змістовий модуль 13. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю другої половини XIX – XX ст.

Змістовий модуль 14. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю другої половини XIX – XX ст.

Заліковий модуль 8.

Змістовий модуль 15. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю другої половини XIX – XX ст.

Змістовий модуль 16. Одна або дві частини струнного квартету/інструментального ансамблю другої половини XIX – XX ст.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують практичні заняття. У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають поточний репертуар, виконують запропоновані завдання, аналізують виконавські версії провідних струнних колективів сучасності тощо.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться в аудиторіях ХНУМ імені І.П. Котляревського та за допомогою безкоштовних інтернет сервісів.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS.

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

90–100–А– відмінно – вільне орієнтування у музичному матеріалі; легке подолання усіх інструментальних труднощів; демонстрування глибокого розуміння музичної драматургії твору; володіння комплексом виразових засобів.

82–89–В– добре – загалом якісне вивчення твору. Технічні проблеми вирішуються, зміст розуміється, але виконанню не вистачає інтерпретаційної свободи, яскравості та переконливості.

75–81–С– добре – сумлінне вивчення твору, певні проблеми із подоланням технічних завдань, твір художньо не розкривається. Виступу не вистачає творчої

активності.

64–74–D– задовільно – наявність помилок, які мають випадковий характер; присутні недоліки володіння штрихами у ансамблі; баланс звучання не враховується. Творча пасивність.

60–63–E– задовільно – помилки під час гри мають системний характер. Специфіка ансамблевої гри та відповідні виконавські завдання залишаються поза увагою здобувачів.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) – програма не вивчена. Виявляється неспроможність здобувачів долати інструментальні та ансамблеві труднощі, у виконавському відношенні вони непереконливі та безпорадні.

1–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – здобувачі не здатні зіграти власну партію. Програма не відповідає вимогам курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського «Про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела

1. Берегова, О. (2000). Стильові тенденції в камерній музиці українських композиторів 80-90-х років ХХ сторіччя: ситуація постмодерну. *Українське музикознавство*, 29, 103–108.
2. Берегова, О. (2000). Тенденції постмодернізму в камерних творах українських композиторів 80-90-х років ХХ сторіччя: автореф. дис. канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського.
3. Данченко, Н. (2011). Специфіка комунікації у квартетній творчості французьких композиторів кінця ХІХ – першої половини ХХ ст.: автореф. дис... канд. мистецтвознавства. Харків. Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського.
4. Дика, Н. (2001). Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство (1960-1980 рр.): автореф. дис... канд. мистецтвознавства. Київ, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України.

5. Кутлуєва, Д. (2019). Фортепіанні квартети Ф. Мендельсона як явище романтичної епохи. *Аспекти історичного музикознавства*, 16, 143–157.
6. Кутлуєва, Д. (2021). Фортепіанні квартети Л. Бетховена: моцартівські прообрази та авторське ініцію. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії й практики освіти*, 58, 9–22.
7. Кучеренко, С. (2017). Скрипкові опуси Ф. Мендельсона: синтез традиції та новаторства. *Аспекти історичного музикознавства*, 10, 35–50.
8. Соколовський, Ю. (2010). Особливості орнаментики в квартетних творах композиторів XVIII – XIX століття (на прикладі розшифрування форшлагів). *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*, 24, 38–47.
9. Токач, Ю. (2013). Про інтерпретацію струнного квартету G dur op. 106 Антоніна Дворжака. *Наукові записки. Серія: Мистецтвознавства*, 2, 125–131.
10. Фещак, Н. (2010). Струнний квартет та его місце в жанровій системі виконавства: історичний аспект. *Мистецтвознавчі записки*, 17, 60–67.
11. Фещак, Н. (2021). Виконавські засади функціонування українського струнного квартету: історичний аспект. *Часопис*, 51(2), 26–43. [https://doi.org/10.31318/2414-052X.2\(51\).2021.239387](https://doi.org/10.31318/2414-052X.2(51).2021.239387).
12. Davidson, J., Good, J. (2002). Social and Musical Co-Ordination between Members of a String Quartet: An Exploratory Study. *Psychology of Music*, 30(2), 186–201. <https://doi.org/10.1177/0305735602302005>
- King, E. C. (2006). The roles of student musicians in quartet rehearsals. *Psychology of Music*, 34(2), 262–282. <https://doi.org/10.1177/0305735606061855>.
13. Parker, M. (2017). *The String Quartet, 1750–1797. Four types of musical conversation*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315085166>.
14. Timmers, R., Endo, S., Bradbury, A. & Alan M. Wing. (2014). Synchronization and leadership in string quartet performance: a case study of auditory and visual cues. *Frontiers in Psychology*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.00645>.
15. Williamon, A., Davidson, J. W. (2002). Exploring co-performer communication. *Musicae Scientiae*, 6(1), 53–72. <https://doi.org/10.1177/102986490200600103>.

Рекомендовані інтернет-ресурси

1. IMSLP: Petrucci Music Library. https://imslp.org/wiki/Main_Page.
2. Intonation Master Class: Mozart String Quartet in D Maj. K575. (2012). YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=iP8OJPnYL0&list=PLkxFKgaccJrTOwzZpgPZfqCZyy3g1yk6k>.
3. Intonation Master Class: String Quartet--Tuning Together. (2012). YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=Q7yMAAGeAS4>.
4. Juilliard String Quartet's Ronald Copes and Astrid Schween Master Class. (2019). YouTube. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLd2lYJmTbj9rQNIOKLvg5LG99KX03VGW9>.
5. Master Class with Calidore String Quartet. (2018). YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=CxoCdQWum00>.
6. Master Class with the Escher String Quartet. (2016). YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=ZI44x4CrgxY>.